

Sygn. akt: I C 165/22

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2023 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Elżbieta Leszczewska

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2023 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...) z siedzibą w R.

przeciwko J. J. (1)

o zapłatę

oddala powództwo.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I C 165/22

UZASADNIENIE

Powód Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) w R. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego J. J. (1) kwoty 81.640,86 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu. Z uzasadnienia wynika, że pozwany jest spadkobiercą J. J. (2), który był dłużnikiem powoda z tytułu dwóch pożyczek zaciągniętych na podstawie umów z dnia 25 czerwca 2014r. i 21 stycznia 2016r.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew ani nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił co następuje:

J. J. (2) był członkiem (...) i dłużnikiem powoda z tytułu umowy pożyczki z dnia 25 czerwca 2014r. oraz pożyczki z dnia 21 stycznia 2016r.

Na mocy umowy z dnia 25 czerwca 2014r. powód pożyczył J. J. (2) kwotę 85.000 zł na okres od dnia zawarcia umowy do 20 czerwca 2024r. Spłata miała następować w miesięcznych ratach kapitałowo odsetkowych, zgodnie z harmonogramem spłat. Zgodnie z pkt 27 umowy powód zastrzegł sobie prawo do jej wypowiedzenia z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia, po upływie okresu wypowiedzenia, całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane, a także w przypadku gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co

najmniej dwa okresy płatności po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż siedem dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy (umowa k. 11).

Dnia 21 stycznia 2016r. powód i J. J. (2) zawali kolejną umowę, na mocy której powód pożyczył J. J. (2) kwotę 12.000 zł na okres od dnia umowy do 20 stycznia 2019r. W tym przypadku również spłata miała następować w miesięcznych ratach kapitałowo – odsetkowych, zgodnie z harmonogramem spłat. W myśl pkt 27 umowy powód miał prawo do jej wypowiedzenia z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia, po upływie okresu wypowiedzenia, całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane, a także w przypadku gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 14 dni (umowa k. 10) .

J. J. (2) wykonywał zobowiązania z tytułu pożyczek zgodnie z umowami. Zmarł w dniu 16 listopada 2016r. Na datę jego śmierci powód wyliczył zaległości z tytułu pożyczek na:

- z umowy z dnia 25 czerwca 2014r. na 71.889,15 z tytułu należności głównej i 551,48 zł z tytułu odsetek umownych,

- z umowy z dnia 21 stycznia 2016r. na 9.165,08 zł z tytułu należności głównej i 35,15 zł odsetek umownych (wyliczenie zaległości k. 13).

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2020r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w sprawie I Ns 447/17 stwierdził, że spadek po J. J. (2) nabył jego syn J. J. (1) w całości, z dobrodziejstwem inwentarza (postanowienie k. 8).

Pismem z dnia 15 października 2021r. pełnomocnik powoda skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty wyżej opisanych kwot, wyliczonych przez powoda jako stan zadłużenia z tytułu umów na dzień zgonu spadkodawcy. Pismo adresowane jest bezpośrednio do pozwanego. Powód nie dołączył potwierdzenia odbioru, które pozwalałoby ustalić czy adres (pozwanego czy jego przedstawiciela ustawowego) widniał na kopercie i czy pismo zostało odebrane i przez kogo (odpis pisma k. 9).

Pozwany urodził się (...) Pełnoletniość osiągnął w toku procesu - z dniem(...)(nr PESEL i data urodzenia wskazane przez powoda).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez powoda i przywołanych wyżej dowodów.

Sąd zważył co następuje:

W myśl art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy określonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy oznaczonych co do gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 5 listopada 2009r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych w razie ustania członkostwa roszczenie o zwrot pożyczki lub kredytu staje się wymagalne z dniem ustania członkostwa. Zarząd może postanowić inaczej w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Powstała wskutek ustania członkostwa wymagalność roszczeń o zwrot pożyczki lub kredytu oznacza stan, w którym kasa może skutecznie dochodzić realizacji przysługującego jej roszczenia. Wystąpienie takiej sytuacji powoduje, że postanowienia umowne dotyczące wymagalności roszczeń o zwrot pożyczek lub kredytów stają się bezprzedmiotowe. Wywołana w ten sposób wymagalność wyznacza moment, od którego rozpoczyna się bieg przedawnienia zgodnie z art. 120 § 1 k.c. (tak: A. Herbet, S. Pawłowski, P. Zakrzewski, Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Komentarz, Warszawa 2014, za Legalis).

W myśl art. 4 ustawy o SKOK do stosunków zobowiązaniowych pomiędzy kasami a ich członkami, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 1a, stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

w zakresie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przepis ten co prawda nie odsyła wprost do innych regulacji dotyczących ochrony konsumentów, niemniej jego celowościowa wykładnia wskazuje, iż zamiarem ustawodawcy było przyznanie członkowi spółdzielni w stosunkach ze spółdzielczą kasą oszczędnościowo – kredytową statusu konsumenta. Niezależnie od tego art. 25 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że przepisy tej ustawy nie wyłączają ochrony wynikającej z innych aktów prawnych. Niezależnie zatem od zakresu odesłania z art. 4 ustawy o SKOK należy uznać, że do stosunków zobowiązaniowych między kasą a jej członkami znajdują zastosowanie także pozostałe unormowania prawa konsumenckiego (A. Herbet, S. Pawłowski, P. Zakrzewski, Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Komentarz, Warszawa 2014, za Legalis). W ocenie Sądu tak ustalony status konsumenta istniejący między SKOK, a jej członkiem w ramach konkretnego stosunku prawnego rozciąga się również na spadkobierców zmarłego członka.

W konsekwencji przyjęć należy, że termin przedawnienia roszczeń o zwrot pożyczek będących przedmiotem sporu w niniejszej sprawie wynosi trzy lata (art. 118 k.c.) i rozpoczął bieg z data ustania członkostwa pożyczkobiorcy w spółdzielni tj. z datą jego śmierci (art. 35 ustawy o SKOK w związku z art. 120 § 1 k.c.), a upływ terminu przedawnienia Sąd jest zobowiązany badać z urzędu (art. 117 § 2¹ k.c.).

W chwili śmierci spadkodawcy pozwany był małoletni, a zatem nie miał pełnej zdolności do czynności prawnej, powód jednak nie powołał żadnych okoliczności wskazujących na wstrzymanie biegu terminu przedawnienia z mocy art. 122 k.c., w szczególności nie ma podstaw do przyjęcia aby pozwany nie miał przedstawiciela ustawowego.

W tych warunkach termin przedawnienia rozpoczął bieg z dniem 17 listopada 2016r. Pozew złożony został w dniu 28 stycznia 2022r., a więc znacznie po upływie trzyletniego terminu przedawnienia, co skutkowało oddaleniem powództwa na podstawie art. 117 § 2¹ k.c.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk